

RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE AV 31. JULI 1980 I
SAK NR 2/1980

Twisten mellom Norsk Lærerlag og staten v/Forbruker- og administrasjonsdepartementet vedrørende tariffrevisjonen 1980.

Nemndas sammensetning:

Fylkesmann Ragnar Christiansen, formann

Trygdedirektør Finn Alexander

Administrerende direktør Alf Hernes

Formann i Statstjenestemannskartellet, Albert Uglem

Kontorsjef Gerd Ødegård

Formann i Norsk Lærerlag, Kari Lie

Statens personaldirektør, Nils R. Mugaas

Formann Kari Lie og personaldirektør Mugaas er utpekt av partene i tvisten. I samsvar med lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister § 2.3 stemmer fra arbeidstakersiden Kari Lie og fra arbeidsgiversiden Nils R. Mugaas.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og muntlig prosedyre for nemnda under hovedforhandling den 28. juli 1980.

Etter at saken har vært drøftet i flere møter avsa Rikslønnsnemnda 31. juli 1980 denne

k j e n n e l s e :

Tariffavtalene mellom staten og Statstjenestemannskartellet, Akademikernes Fellesorganisasjon, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat og Norsk Lærerlag utløp 30. april 1980 etter lovlig oppsigelse, jf. lov av 18. juli 1958 om offentlige tjenestetvister § 12, annet ledd.

Forhandlinger mellom tjenestemennenes hovedsammenslutninger og Norsk Lærerlag på den ene side og staten på den annen side ble ført i tiden 30. januar - 26. april 1980. I møte 26. april 1980 kom staten og Statstjenestemannskartellet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat og Norsk

Lærerlag fram til et forhandlingsresultat som partene ville anbefale vedtatt. Svarfrist ble satt til 6. juni 1980 kl. 1200. Med Akademikernes Fellesorganisasjon ble det konstatert brudd i forhandlingene.

Meklingen mellom Akademikernes Fellesorganisasjon og staten ble avsluttet 22. mai 1980. Arbeidstakere som det var varslet plassfratredelse for la ned arbeidet i tidsrommet 27. - 30. mai 1980. Ved lov av 30. mai 1980 ble det nedlagt forbud mot arbeidsstans og besluttet at tvisten skulle avgjøres av Rikslønnsnemnda. 24. juni 1980 avsa Rikslønnsnemnda kjennelse i tvisten mellom Akademikernes Fellesorganisasjon og staten.

Ved svarfristens utløp den 6. juni 1980 kunne Statstjenestemannskartellet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat og Norsk Lærerlag meddele følgende utfall av uravstemningen over det anbefalte forhandlingsforslaget:

Statstjenestemannskartellet:	70,7 pst. Ja	28,5 pst. Nei
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund Seksjon Stat:	80,6 pst. Ja	18,3 pst. Nei
Norsk Lærerlag:	34,7 pst. Ja	65,3 pst. Nei

Norsk Lærerlag vedtok følgelig ikke forslaget og varslet i brev av 5. juni 1980 plassoppsigelse for medlemmer som omfattes av tariffavtalen.

Med hjemmel i tjenestetvistloven er det bestemt at lærere i grunnskolen og i den videregående skole går inn under tjenestetvistloven. Norsk Lærerlag fører således tariffforhandlinger og inngår avtale for sine medlemmer i denne gruppen med staten som motpart. Norsk Lærerlag har totalt ca. 37 000 medlemmer innenfor tjenestetvistlovens område.

Parallelt med forhandlingene med staten ble det ført forhandlinger mellom Norsk Lærerlag og Norske Kommuners Sentralforbund. Også her kom en fram til et anbefalt forslag som ble sendt ut til uravstemning. 80 pst. av Norsk Lærerlags medlemmer med stemmerett i kommunesektoren deltok i avstemningen, 59 pst. av disse stemte nei, mens 41. pst. stemte ja.

Riksmeklingsmannen kalte partene inn til mekling mandag 23. juni. Meklingen ble ført parallelt for begge tariffområder. På grunn av tvistenes fastlåste karakter fant imidlertid Riksmeklingsmannen det nytteløst å fortsette meklingen. Meklingen ble derfor hevet samme dag.

Norsk Lærerlag varslet streik fra arbeidstidens slutt mandag 30. juni 1980 for begge tariffområder. I konflikten med staten omfattet plassfratredelsen 35 statsansatte førskolelærere tilknyttet barnehagene ved Rikshospitalet, Radiumhospitalet, Statens institutt for folkehelse og Sophies Minde, samt ca. 150 skolesjefer, skoleinspektører og ansatte ved skoledirektørkontorene. Norsk Lærerlag varslet dessuten plassfratredelse for ytterligere 5 570 medlemmer med virkning fra arbeidstidens slutt den 19. august.

Ved provisorisk anordning av 27. juni 1980 ble det bestemt at tvisten mellom Norsk Lærerlag og staten skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

På denne bakgrunn trakk Norsk Lærerlag i brev av 27. juni 1980 tilbake varslet om plassfratredelse etter arbeidstidens slutt 30. juni 1980.

Den provisoriske anordning av 27. juni 1980 har denne ordlyd:

"Med hjemmel i Grunnlovens § 17 blir det fastsatt:

§ 1.

Tvisten mellom:

1. Norsk Lærerlag og Norske Kommuners Sentralforbund
2. Norsk Lærerlag og staten

i forbindelse med revisjon av tariffavtalene våren 1980 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten.

Reglene i lov av 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse. I tvisten mellom Norsk Lærerlag og staten skal Rikslønnsnemnda sammensettes etter reglene i lov av 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister § 26.

§ 2.

Denne anordning trer i kraft straks."

I brev av 25. juli 1980 til Rikslønnsnemnda har Kommunal- og arbeidsdepartementet v/fungerende kommunalminister Andreas Cappelen uttalt følgende om forståelsen av den provisoriske anordning:

"Ved provisorisk anordning av 27. juni 1980 er det bestemt at tvisten i forbindelse med tariffrevisjonen 1980 mellom Norsk Lærerlag og staten skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Kommunal- og arbeidsdepartementet vil få presisere at det selvsagt har vært meningen at eventuelle tilleggsbevilgninger på vanlig måte må gis av Stortinget. Anordningen må derfor forstås slik at kjennelsen - for så vidt den nødvendiggjør tilleggsbevilgninger - gjelder med forbehold om Stortingets samtykke."

Partenes påstander:

Norsk Lærerlag har nedlagt denne påstand:

"De inngåtte tariffavtaler mellom staten på den ene side og Statstjenestemannskartellet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat - på den annen side suppleres slik:

1. Fra 1. mai 1980 heves det generelle tillegget på tabell A til 12,6 pst.
2. Det avsettes 50 millioner kroner som stilles til disposisjon for løsning av særskilte, prioriterte lønnskrav i skoleverket.

Dette utgjør den nye tariffavtalen mellom staten og Norsk Lærerlag."

Staten har nedlagt denne påstand:

"De hovedtariffavtaler som er inngått mellom staten på den ene side og Statstjenestemannskartellet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat, på den annen side for perioden 1. mai 1980 til 30. april 1982, og som ved Rikslønnsnemndas kjennelse av 24. juni 1980 er gjort gjeldende som hovedtariffavtale mellom staten på den ene side og Akademikernes Fellesorganisasjon på den annen side for tidsrommet 30. mai 1980 til 30. april 1982, gjøres gjeldende som hovedtariffavtale også mellom staten og Norsk Lærerlag.

Avtalen gjøres gjeldende fra 1. mai 1980 til 30. april 1982."

Partenes anførsler:

Norsk Lærerlag har i det vesentlige anført: I brev av 24. januar 1980 fremla Norsk Lærerlag (N.L.) krav i forbindelse med hovedtariffrevisjonen pr. 1. mai 1980. Kravet var bygd opp over 4 hovedpunkter:

- a) Generelt (den økonomiske ramme, generell del, lavlønsdel og 2. avtaleår).
- b) Justeringer og normeringer (pr. 1. mai 1981)
- c) Fellesbestemmelser
- d) Diverse (reguleringer, pensjonsforhold og ferie).

Norsk Lærerlag viser til at den generelle delen bygde på at kjøpekraften for året 1980 skulle gjenopprettes for brede grupper på statens regulativ, på nivå for 1978. Lavlønsdelen besto av to former for lavlønnstillegg:

Den ene i form av endringer av de laveste lønnsstiger, den andre som spesielle lønnstillegg på lønnstabell A.

Det anbefalte forhandlingsresultat.

Forhandlingene startet opp 30. januar 1980 og ble avsluttet 26. april 1980. Forhandlingene førte fram til et forslag som ble anbefalt av Norsk Lærerlags landsstyre. Det anbefalte forhandlingsresultatet er av staten beregnet til å ha følgende økonomiske ramme:

	Året 1980	Pr. 1. mai 1980
Generelt lønnstillegg	7,53 %	11,3 %
Lavlønsdel I (forbedring av lønnsstiger)	0,67 %	1,0 %
Lavlønsdel II (kronetillegg på lønnstrinnene 12 - 20)	0,33 %	0,5 %
Justeringer overført fra rammen 1980	0,13 %	0,2 %
Justeringer fra forrige tariffperiode	0,40 %	0,6 %
	<u>9,06 %</u>	<u>13,6 %</u>

(Hovedpunktene i forhandlingsresultatet er for øvrig utførlig referert under statens anførsler - se s. 11 følgende)

Forhandlingsresultatet ble sendt ut til uravstemning blant Norsk Lærerlags medlemmer innenfor dette tariffområde. 91 pst. av disse deltok i avstemningen. Av de avgitte stemmer var det 65,3 pst. Nei og 34,7 pst. Ja. Avstemningsresultatet var ifølge Hovedavtalen bindende, og forhandlingsresultatet var derved nedstemt.

Norsk Lærerlags krav ved meklingen.

Norsk Lærerlag var dermed i den situasjon at medlemmene hadde nedstemt et anbefalt forhandlingsresultat. I en slik situasjon har det vært nødvendig for organisasjonen å vurdere det anbefalte forhandlingsresultatet i forhold til de organisasjonsmessige reaksjoner en har fått på tariffoppgjøret. Norsk Lærerlag fremholder at disse reaksjonene peker på to forhold som har vært svært viktige for medlemmenes vurdering av den totale tariffsituasjonen i 1980:

- en sterk misnøye med lærergruppens lønnsnivå i forhold til dens utdanningsnivå og totale arbeidssituasjon, og
- den mindrelønnsutvikling som kan konstateres innenfor den offentlige sektor når det sammenlignes med den private sektor.

Disse forholdene har vært av avgjørende betydning ved utarbeidelsen av de krav som ble fremsatt under meklingen mellom staten og Norsk Lærerlag. Påstanden for Rikslønnsnemnda er utformet i samsvar med kravene fra meklingen.

Den generelle begrunnelse for kravet.

Norsk Lærerlag fremlegger for Rikslønnsnemnda følgende beregninger i tilknytning til organisasjonens krav om økt ramme for tariffrevisjonen i staten 1980.

Lønnsutviklingen LO-NAF 1977-1979	= <u>11,9%</u>	
Lønnsutviklingen LO-NAF 1977-1979 i forhold til 1979-lønn	= 10,7%	
+ Lønnsutvikling LO-NAF 1979-1980 i forhold til 1979-lønn	= <u>8,0%</u>	18,70%
Lønnsutvikling staten 1977-1979	= <u>10,1%</u>	
+ Lønnsutvikling staten 1977-1979 i forhold til 1979-lønn		<u>9,20%</u>
= Nødvendig lønnsutvikling i staten 1979-1980 i forhold til 1979-lønn		9,50%
+ Tilleggsvirkning av lavtlønnsstilleggene i LO-NAF overført til staten		0,15%
+ Kompensasjon for negativt overheng fra 1979		<u>0,30%</u>
= Ramme for lønnsvekst 1980 i staten		9,95%

I disse beregningene er det i k k e tatt hensyn til følgende:

- Sykelønnsordningen har i perioden gitt en lønnsvekst i privat sektor på ca. 1%.
- Den konstaterte mindrelønnsutvikling i perioden 1975-1977 på ca. 1,6%.
- Forventet lønnsglidning i 1980, idet statistikken ikke gir grunnlag for å forvente slik glidning.

Ramme 1980: 9,95%

Ramme pr. 1. mai 1980: 14,9%

Disponering av rammen:

Generelt tillegg:	12,6%
Lavtlønnsstiger:	1,0%
Kronetillegg:	0,5%
Justeringer:	0,8%

Ved de ovennevnte beregninger har Norsk Lærerlag nyttet materialet fra den partssammensatte "gruppen som er nedsatt for å tilrettelegge og vurdere statistikk og beregninger i forbindelse med tariffrevisjonen i staten våren 1980".

Beregningene bygger på statistisk materiale fra Statens Sentrale Tjenestemannsregister og fra Norsk Arbeidsgiverforenings lønnsstatistikk. Lønnsutviklingen for arbeidstakere i staten gjelder fra året 1977 til året 1979, og er beregnet etter alternativ 1. Den tilsvarende statistikk for lønnsutviklingen for "arbeidere i Norsk Arbeidsgiverforenings-bedrifter ialt", gjelder fra året 1977 til året 1979, og er beregnet på følgende måte:

$$\frac{36,94 \times 100}{33,01} - 100 = 11,9 \text{ pst.}$$

Det anbefalte forhandlingsresultat har på årsbasis en økonomisk ramme på 9,06 pst. De ovennevnte beregninger viser at den økonomiske rammen må heves til 9,95 pst. for at den offentlige sektor og den private sektor skal få en tilsvarende lønnsutvikling fremholder Norsk Lærerlag. Den beregnede ramme utgjør 14,9 pst. pr. 1. mai 1980. Av denne rammen avsettes 12,6 pst. til generelt tillegg, 1 pst. til lavlønnstiger, 0,5 pst. til kronetilleggene på lønnstrinnene 12 - 20, og 0,8 pst. til justeringer. Dette krever ikke endrede avsetninger til lavlønnstiger, kronetillegg og justeringer i forhold til de beregninger staten har foretatt av det anbefalte forhandlingsresultat.

Av den beregnede ramme ovenfor - 14,9 pst. - vil 12,6 pst. utgjøre det generelle tillegget. Det generelle tillegget må heves til 12,6 pst. for at den offentlige sektor skal få en tilsvarende lønnsutvikling som den private sektor. Norsk Lærerlag fremholder på denne bakgrunn at det generelle tillegget må heves fra 11,3 pst. til 12,6 pst.

Lønnsnivået for lærere.

I Norsk Lærerlags krav av 24. januar 1980 ble det uttalt:

"På grunnlag av utvidet ansvar og stadig flere pålagte oppgaver for lærere/førskolelærere samt en øket fysisk og psykisk arbeidsbelastning, vil Norsk Lærerlag for disse gjennom tariffoppgjørene først i 1980-årene kreve en opptrapping av lønnsnivået og en bedring av arbeidsvilkårene".

Ved en vurdering av lærernes lønnsnivå må en ta hensyn både til lærernes totale arbeidssituasjon og til yrkesutdanningens totale lengde anfører Norsk Lærerlag. Utviklingen i de senere år har vist at det ikke er samsvar mellom de krav og forventninger samfunnet stiller til utøvelsen av læreryrket og de arbeidsforhold og lønsmessige betingelser som tilbys lærerne. Det manglende samsvar understrekes av at lærernes arbeidsoppgaver blir stadig viktigere og vanskeligere. En lønsmessig nedvurdering av læreryrket kan få uheldige virkninger for hele samfunnet, fremholder Norsk Lærerlag.

Innenfor den offentlige sektor avlønnes de fleste ut fra den bestemte avlønning som gjelder for stillingen. For undervisningspersonalet i grunnskolen og skoleverket for øvrig, foretas lønsplasseringen ut fra den enkelte lærers utdanning. Dette kan variere fra lærer med 2-årig utdanning (lærer uten opprykk) til lektor (6-7 års utdanning), og en har 5 utdanningsgrupper for avlønning.

I grunnskolen er grunnutdanningen for en lærer i dag 3-årig allmennlærerutdanning, og vedkommende avlønnes som lærer med opprykk. Likevel har fremdeles mange en 2-årig grunnutdanning. Det kan også konstateres at lærere har en forholdsvis høy alder når de er ferdige med sin grunnutdanning. I 1979 var gjennomsnittsalderen 25 år for opptak til lærerutdanning, og med 3-årig grunnutdanning vil gjennomsnittsalderen være 28 år ved endt utdanning, påpeker Norsk Lærerlag.

Det har skjedd en økt tilleggsutdanning blant lærere i de senere år, og mange har tatt 1, 2 eller 3 års tilleggsutdanning til en 2-årig lærerutdanning, og ca 50 pst. av hele lærergruppen i grunnskolen er i dag adjunkter - med 4 års utdanning. For å ta denne utdanningen har mange hatt studie-

permisjon, og dermed påtatt seg økt studiegjeld og tapt inntekt i studietiden. Den endrede utdanningsstruktur i skoleverket, har vært med på - rent statistisk - å gi inntrykk av en lønnsutvikling i skoleverket som er høyere enn lønnsutviklingen innenfor hver av lærerlønnstigningene, fremholder Norsk Lærerlag.

Lærerlønnstigningene har et lavt begynnerlønnsnivå og en lang opptjeningstid til topplønn. Begynnerlønnsnivået har blitt en del forbedret ved justerings- og normeringsoppgjøret pr. 1. mai 1980, som nå er slutført.

Kostnadene ved justerings-/normeringsforhandlingene er innregnet i den økonomiske ramme for hovedtariffoppgjøret. Opptjeningstiden til topplønn er 16 år, mens mange sammenlignbare lønnstiger innenfor den offentlige sektor har en opptjeningstid til topplønn på 8 år. Norsk Lærerlag fremholder at opprykkstakten og opptjeningstiden til topplønn derfor må bedres.

Norsk Lærerlag har vist til lærernes spesielle arbeidsforhold og nødvendigheten av å gi yrket en lønnsmessig oppvurdering. Ved dette hovedtariffoppgjøret må det derfor etter Norsk Lærerlags oppfatning avsettes 50 millioner kroner som en begynnelse på en slik oppvurdering. Midlene nyttes til å endre opprykkstakten og forkorte opptjeningstiden til topplønn for lærerstigningene.

Iverksettelsesdato for tariffavtalen.

Norsk Lærerlag fremholder at ikrafttredelsestidspunktet for den nye tariffavtalen mellom staten og Norsk Lærerlag for perioden fram til 30. april 1982 må settes til 1. mai 1980.

Staten v/Forbruker- og administrasjonsdepartementet har innledningsvis gjort rede for de viktigste krav som de tre hovedsammenslutningene (Statstjenestemannskartellet, Akademikernes Fellesorganisasjon og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat) og Norsk Lærerlag fremsatte under vårens forhandlinger.

I en avsluttende sammenfatning gir Forbruker- og administrasjonsdepartementet denne beskrivelse av kravene ved årets tariffrevisjon:

"Statstjenestemannskartellet og også Norsk Lærerlag, som samarbeidet med Statstjenestemannskartellet, ønsket et lønnsoppgjør først og fremst til fordel for de lavlønnte.

Akademikernes Fellesorganisasjon la sterk vekt på en heving av begynnerlønnen for langtidsutdannede arbeidstakere, mens Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat, hadde en noe svakere lavlønsprofil på sine krav enn Statstjenestemannskartellet, men samtidig en sterkere betoning av de midleregrupper i regulativet."

Den 26. april 1980 kom staten og Statstjenestemannskartellet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat og Norsk Lærerlag til et forhandlingsforslag som partene ville anbefale vedtatt. Forhandlingsforslaget er gjengitt på s. 27-30 i St.prp. nr. 125 1979-80 Om inntektsoppgjøret våren 1980 m.v.

Av hovedpunktene gjengis:

I. Regulativets oppbygging

Regulativet påbygges to nye lønnstrinn, ltr. 36 og 37. Spørsmålet om når og i hvilken utstrekning de nye lønnstrinn skal tas i bruk, avgjøres i de sentrale justeringsforhandlinger som partene har avtalt å føre for tariffperioden 1. mai 1978 - 30. april 1980.

II. Generelt lønnstillegg

a) 1 år.

Med virkning fra 1. mai 1980 heves satsene på hovedlønnstabellen (lønnstabell A) med 11,3 %. Det gis i tillegg et varierende kronetillegg fra kr. 900,- pr. år til kr. 150,- pr. år i stillingssjiktet ltr.12 til ltr.20. Satsene på tabell B (tilleggslønnstabellen) heves fra samme tidspunkt med 11,8 %.

b) 2. avtaleår.

I reguleringsbestemmelsen heter det bl.a.:

"Før 1. mai 1981 skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene og Norsk Lærerlag om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Reguleringene gjøres gjeldende fra 1. mai 1981. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlings-tidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

De statsansatte og lærernes nominelle lønns-utvikling skal vurderes i forhold til lønnsutviklingen i arbeidslivet for øvrig."

III. Lavlønnsordninger.

a) For de stillinger som er listet opp i vedlegg nr. 1 til protokollen fastsettes følgende opprykksstiger:

Ltr.	Tj.ans.	Oppr.
6	0	K
8	2	A
10	4	-
11	6	-
12	8	-
13	10	-

All tidligere yrkespraksis og omsorgstjeneste i hjemmet, medregnes i tjenesteansienniteten.

b) For de stillinger som er listet opp i vedlegg nr. 2 til protokollen fastsettes følgende opprykksstige:

Ltr.	Tj.ans.	Oppr.
8	0	K
10	2	A
12	4	-
13	6	-

d) De stillinger som er listet opp i vedlegg nr. 3 til protokollen, skal på ethvert lønnstrinn opp t.o.m. 6 årstrinnet ligge minst ett lønnstrinn over følgende opprykksstige:

Ltr.	Tj.ans.	Oppr.
8	0	K
10	2	A
12	4	-
13	6	-

IV. Fellesbestemmelser/likestillingsspørsmål m.v.

a) Fellesbestemmelsene § 4, pkt. 1, § 7, pkt. 1, 2 og 5, første avsnitt, § 8, pkt. 5, § 10 pkt. 1 og § 18, pkt. 6 endres.

Merknad:

b) Partene er enige om å forhandle i tariffperioden om hvilke tjenestemenn som skal tilkomme overtidsgodtgjørelse og kompensasjon for ubekvem tjeneste.

d) Norsk Lærerlag gis adgang til å tiltre deltidsavtalen.

V. Justeringer og normeringer

a) I tariffperioden føres det innenfor en økonomisk ramme på inntil 0,8 pst. av lønnsbudsjettet forhandlinger om endringer i lønnsplanene (justeringer) og fordelingen (normeringen) av stillingene som står på de enkelte lønnsplaner, og endringer av etatens særavtaler m.m.

b) Forbruker- og administrasjonsdepartementet på den ene siden og hovedsammenslutningene og Norsk Lærerlag

på den andre siden, kan i tariffperioden reise krav om forhandlinger om omgjøring av enkeltstillinger og stillingsgrupper.

Forutsetningen for slike forhandlinger er imidlertid at det er skjedd vesentlig endring i de forhold som er lagt til grunn ved lønnplasseringen av stillingen(ene) eller at andre spesielle forhold har oppstått.

I rimelig utstrekning kan det også tas hensyn til endringer som har skjedd gradvis over et lengre tidsrom.

e) I tillegg til avtale om å bruke 0,6 pst. av lønnsbudsjettet til justeringer og normeringer fra 1. mai 1980 nyttes ytterligere 0,2 pst. til disse forhandlinger.

VI. Lønnsvilkår for akademikere i en del stillinger.

Ved tilsetting i stilling som

0010 førstesekretær, lpl. 90.103
 0032 avdelingsingeniør, lpl. 90.301
 0039 avdelingsarkitekt, lpl. 90.303
 0563 fiskerirettleder, lpl. 03.140
 0829 fagsekretær, lpl. 12.101

innplasseres de med høyere akademisk utdanning på lønns-
 trinn 16.

Det ble bl.a. gjort følgende

protokolltilførsel:

"Statstjenestemannskartellet tar forbehold om å oppta nye forhandlinger om hovedtariffavtale dersom andre organisasjoner gjennom megling eller på annet måte gis bedre vilkår enn det som er fastsatt i dette forhandlingsforslaget."

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Seksjon Stat og Norsk Lærerlag sluttet seg til protokolltilførselen.

Forhandlingsresultatet som ble anbefalt av Statstjenestemannskartellet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Seksjon Stat og Norsk Lærerlag innebærer en lønnsvekst fra 1979 til 1980 på 9,06 pst. eller 13,6 pst. på dato 1. mai 1980. Dette fordeler seg slik:

	Årsbasis	Pr. 1. mai 1980
Generelt tillegg	7,53 pst.	11,3 pst.
Lavlønn + kronetillegg	1,00 pst.	1,5 pst.
Justeringer og normeringer	<u>0,53 pst.</u>	<u>0,8 pst.</u>
	<u>9,06 pst.</u>	<u>13,6 pst.</u>

Forhandlingsresultatet ble ved uravstemning vedtatt av Statstjenestemannskartellets og YS-Seksjon Stat's medlemmer, mens Norsk Lærerlags medlemmer forkastet forslaget. Stemmetallene er referert foran, se kjennelsen s. 2. Ved Rikslønnsnemndas kjennelse av 24. juni 1980 ble avtalene mellom staten og Statstjenestemannskartellet og YS-Seksjon Stat gjort gjeldende som hovedtariffavtale også mellom staten og Akademikernes Fellesorganisasjon.

Twisten med Norsk Lærerlag.

Forbruker- og administrasjonsdepartementet fremholder at lønnsoppgjørene i statssektoren tradisjonelt har fulgt tariffoppgjørene i LO-NAF-området. Det har dessuten vært vanlig å forhandle om kompensasjon for den eventuelle mindrelønnsutvikling som tjenestemennene kan ha hatt i forhold til arbeidere i det private arbeidsliv, og som kan påvises statistisk. I de senere år har lønnsoppgjørene i den offentlige sektor bygget på at tjenestemennene i gjennomsnitt skal ha om lag den samme lønnsutvikling som arbeidstakere ellers i samfunnet.

Lønnsoppgjøret pr. 1. april 1980 i LO-NAF-området

Det er regnet med at det vedtatte forslag i tariffoppgjøret mellom LO og NAF vil føre til en lønnsvekst på om lag 8 pst. fra 1979 til 1980.

Departementet viser til at denne veksten består av følgende komponenter:

Generelt tillegg (kr 1,79 pr. time) =	3,9 pst. (5,2 pst. pr. 1.4. 1980)
Lønnsvekst i 1979 som hever gjennomsnittsnivå i 1980 (overheng)	0,6 pst.

Gjennomsnittlig lønnsglidning i 1980	3,0 pst.
Arbeidsgiverandel av lavløns- ordning (kr 0,88 pr. time)	<u>ca. 0,5 pst.</u>
	<u>ca 8,0 pst.</u>

Lønnsutviklingen for statstilsatte sammenliknet med
lønnsutviklingen for andre arbeidstakere

Forbruker- og administrasjonsdepartementet påpeker at hovedtariffavtalene fra 1. mai 1980 medfører en lønnsvekst som er 1,06 pst. enheter sterkere enn det som forventes i LO-N.A.F.-området i samme tidsrom.

Dette skyldes at det er tatt hensyn til at det i perioden 1978-79 har vært en svakere lønnsutvikling i staten enn i den private sektor.

De laveste lønte i staten - som i LO-N.A.F.-området - har regelmessig fått de prosentvis høyeste tarifftilleggene. Ved de fleste tariffoppgjørene i det siste 10-året har det vært gitt lønnstillegg prosentvis avtrappet oppover i regulativet, fremholder departementet.

Forbruker- og administrasjonsdepartementet understreker at ved årets tariffoppgjør har en fra statens side søkt å bedre de høyere og midlere løntes situasjon ved å gi det generelle tillegget som en lik prosentsats (11.3) på alle lønnstrinn. I regulativsjiktet ltr. 12-20 er det gitt et varierende kronetillegg fra kr 900 til kr 150 pr. år. Sammen med lavlønnstillegg som svarer til tilleggene i LO-N.A.F.-området, gir dette en samlet ramme for lønnsoppgjøret i staten som i gjennomsnitt både sikrer statstilsatte samme lønnsutvikling som andre arbeidstakere og gir kompensasjon for en svakere lønnsutvikling i forrige periode.

Et stort antall av Norsk Lærerlags medlemmer befinner seg på disse lønnstrinn. Eksempelvis er den prosentvise økning i ltr. 13 (begynnerlønn for lærer og faglærer) 12,7 prosent, i ltr. 15 (begynnerlønn for adjunkt) 12,3 prosent og i ltr. 18 (topplønn for lærer og faglærer) 11,8 prosent. I tillegg til at det også er gitt lavlønnstillegg som svarer til tilleggene i LO-N.A.F.-området, gir dette en samlet ramme for lønnsoppgjøret i staten som i gjennomsnitt både sikrer statstilsatte samme lønnsutvikling som andre

arbeidstakere og gir kompensasjon for en svakere lønnsutvikling i forrige periode.

Under forhandlingene om ny tariffavtale fra 1. mai 1980 ga tjenestemennenes hovedsammenslutninger og Norsk Lærerlag uttrykk for at de også ønsket å se justerings- og normeringsforhandlingene for perioden 1978-80 i en viss sammenheng med det generelle tariffoppgjør.

Resultatet av disse justeringsforhandlingene skulle etter inngått avtale også gjennomføres fra 1. mai 1980.

Ved disse justeringsforhandlingene er undervisningsstillinger gitt en betydelig lønsmessig oppvurdering. Lærer uten opprykk, lærer med opprykk, adjunkt og adjunkt med opprykk har fått høyere lønnstrinn på 1, 2 og 6-års-trinnet. Lærer uten opprykk har dessuten fått høyere lønnstrinn på begynnertrinnet. Lektor har fått høyere lønnstrinn på 0 og 2-årstrinnet. Dette utgjør ca 1,1 pst. av lønnsbudsjetten for undervisningsstillingene. Totalt vil Norsk Lærerlags medlemmer få tillegg ved det generelle lønnsoppgjør og det sentrale justeringsoppgjør som er vesentlig større enn den gjennomsnittlige lønnsøkning for de tjenestemenn som omfattes av Hovedtariffavtalen. Det må således være riktig å hevde at Norsk Lærerlag i betydelig grad har fått gjennomslag for sitt syn i forhandlingene, fremholder staten.

Virkninger for den disponible realinntekten

Departementet viser til at alle organisasjonene ved innledningen av forhandlingene krevde at kjøpekraften fra 1978 skulle gjenopprettes. I løpet av forhandlingene ble kravet redusert til at kjøpekraften fra 1979 skulle opprettholdes. Hovedtariffavtalene fra 1. mai 1980 vil anslagsvis føre til følgende endring i kjøpekraften eller den disponible realinntekten i gjennomsnitt fra 1979 til 1980:

Ltr.	Endring i kjøpekraften
6	2,9 pst.
13	2,3 pst.
16	0,7 pst.
20	÷ 0,6 pst.
23	÷ 1,6 pst.
26	÷ 2,2 pst.
32	÷ 2,7 pst.

Beregningsmessig har en lagt til grunn en prisøkning på 9,5 pst. fra 1979 til 1980. Beregningen er foretatt for lønnstakere i skatteklasse 2 med 2 barn. Justerings- og normeringsoppgjøret pr. 1. mai 1980 er i beregningen gitt samme utslag for alle (0,8 pst.).

Hovedtariffavtalene fører stort sett til at kjøpekraften opprettholdes for statstilsatte med gjennomsnittsinntekt. De som nyter godt av lavlønnsordningen får en økning i kjøpekraften, mens det blir nedgang for dem med høyere lønn.

Generelle merknader

Forbruker- og administrasjonsdepartementet mener at den fordeling man har kommet fram til ved dette oppgjøret er rimelig. Selv om det er lagt stor vekt på å tilgodese de laveste lønte, innebærer oppgjøret i år at det generelle tillegg er gitt med et likt prosenttillegg på alle trinn i regulativet. I tillegg er det som nevnt foran gitt et varierende kronetillegg i regulativsjiktet ltr. 12 til ltr. 20 varierende fra kr 150 til kr 900 pr. år. Ved hjelp av disse tilleggene og justeringene har staten tatt sikte på en klar lønnsmessig oppvurdering av undervisningsarbeidet.

Et generelt lønnsoppgjør i staten må ses som en helhet og det må ses i sammenheng med oppgjøret mellom LO og N.A.F.

Av hensyn til andre deler av vårt arbeidsliv må departementet sterkt advare mot at Rikslønnsnemnda gjør noen påplussinger overfor Norsk Lærerlag i forhold til tariffavtalene med hovedsammenslutningene. Departementet viser i denne sammenheng til det flertallet i Rikslønnsnemnda ved

behandlingen av tvisten mellom staten og Akademikernes Fellesorganisasjon understreket, nemlig:

"Nemndas flertall finner for sin del at det ikke kan reises tilstrekkelig tungtveiende argumenter for å nytte en annen økonomisk ramme i statsoppgjøret enn den som representerer et tillegg til de statsansatte på 13,6 pst. pr. 1. mai 1980 (9.06 pst. på årsbasis)".

Dette må også gjelde Norsk Lærerlag, fremholdes det fra staten.

Dersom en organisasjon skulle oppnå mer enn de øvrige fordi den har forkastet et anbefalt forhandlingsforslag, vil dette skape en sterk og berettiget reaksjon blant andre grupper. Dette ville igjen kunne ha som konsekvens at det ville bli vanskeligere å gjennomføre lønnsoppgjør uten konflikter ved senere anledninger.

Skulle Norsk Lærerlag oppnå bedre vilkår enn det som er fastsatt i de nye hovedtariffavtaler med hovedsammenslutningene, har Statstjenestemannskartellet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Seksjon Stat, også tatt forbehold om å oppta nye forhandlinger.

Staten ved Forbruker- og administrasjonsdepartementet vil få presisere at det selvsagt har vært meningen at eventuelle tilleggsbevilgninger på vanlig måte må gis av Stortinget. Anordningen må derfor forstås slik at kjennelsen - for så vidt den nødvendiggjør tilleggsbevilgninger - gjelder med forbehold om Stortingets samtykke.

RIKSLØNNSNEMNDAS MERKNADER:

Rikslønnsnemndas flertall Christiansen, Alexander og Hernes skal bemerke:

Twisten gjelder revisjon av hovedtariffavtalen mellom Norsk Lærerlag og staten. Norsk Lærerlag har ved dette som ved tidligere oppgjør deltatt i forhandlingene med staten på linje med de tre forhandlingsberettigede hovedsammenslutninger. Norsk Lærerlag har ca 37 000 medlemmer innenfor tjenestetvistlovens område. Statstjenestemannskartetlet har på sin side ca. 97 000 medlemmer i dette området. De tilsvarende tall for Akademikernes Fellesorganisasjon og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Seksjon Stat er henholdsvis ca. 40 000 og ca. 34 000 medlemmer.

I møte 26. april 1980 kom staten og Statstjenestemannskartetlet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Seksjon Stat og Norsk Lærerlag fram til et forhandlingsresultat som partene ville anbefale vedtatt. Med stort flertall vedtok Statstjenestemannskartetlets og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Seksjon Stat's medlemmer forslaget i uravstemning. Et klart flertall av Norsk Lærerlag's medlemmer stemte imidlertid nei.

Med Akademikernes Fellesorganisasjon kom det til brudd i forhandlingene. Etter resultatløs mekling gikk Akademikernes Fellesorganisasjon til arbeidsnedleggelse, og ved lov av 30. mai 1980 ble det bestemt at tvisten mellom Akademikernes Fellesorganisasjon og staten skulle avgjøres av Rikslønnsnemnda. Rikslønnsnemnda avsa kjennelse i saken 24. juni 1980 med slik slutning:

"De tariffavtaler som er inngått mellom staten på den ene side og Statstjenestemannskartetlet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Seksjon Stat på den annen side for perioden 1. mai 1980 til 30. april 1982 gjøres gjeldende som tariffavtale også mellom staten og Akademikernes Fellesorganisasjon.

Avtalen gjøres gjeldende fra 30. mai 1980 til 30. april 1982."

I meklingen med staten stilte Norsk Lærerlag to hovedkrav. For det første skulle det generelle tillegget på tabell A økes med 1,3 pst. enheter til 12,6 pst. Dernest skulle det avsettes 50 millioner kr. for løsning av særskilte, prioriterte lønnskrav i skoleverket. Påstanden for Rikslønnsnemnda er utformet i samsvar med disse krav.

Norsk Lærerlag har som grunnlag for sin påstand særlig fremhevet to forhold. Det er en sterk misnøye med lærergruppens lønnsnivå som man mener ikke står i forhold til dens utdanningsnivå og totale arbeidssituasjon. Det kan videre etter Norsk Lærerlags mening konstateres en mindrelønnsutvikling i den offentlige sektor når man sammenligner med den private sektor.

Norsk Lærerlag ønsket i likhet med Statstjenestemannskartetlet denne gang et lønnsoppgjør som blant annet tok sikte på å bedre lavlønntes situasjon. Rikslønnsnemndas flertall konstaterer at dette synspunkt ved forhandlingene i betydelig grad har fått gjennomslag. Det vises forsåvidt til de nye opprykksstiger og regler om ansiennitetsberegning referert under III i forhandlingsresultatet. Men forhandlingsresultatet tar også hensyn til de høyere og midlere lønntes situasjon idet det generelle tillegget er gitt med en lik prosentats (11,3) på alle lønnstrinn. Rikslønnsnemndas flertall finner grunn til å understreke dette ettersom det ved flere tidligere oppgjør i statssektoren - sist i 1978 - har vært gitt prosenttillegg fallende med stigende lønn. Det anbefalte forhandlingsresultatet innebærer også at ltr. 12 - 20 gis et varierende kronetillegg fra kr 900 til kr 150 pr. år.

Norsk Lærerlag hadde som sitt utgangspunkt ved dette oppgjøret at disponibel realinntekt (kjøpekraften) skulle gjenopprettes for brede grupper, på 1978-nivå. I likhet med de øvrige tre organisasjonene reduserte Norsk Lærerlag i løpet av forhandlingene sitt krav

Fra statens side er det fremlagt beregninger som konkluderer med at lønnstakere opp til mellom lønnstrinn 18 og 19 i skatteklasser 2 med 2 barn i gjennomsnitt vil få en forbedring i kjøpekraften sammenholdt med 1979. Disse beregninger synes å være akseptert av organisasjonene.

Norsk Lærerlag må antas å ha en betydelig del av sine medlemmer innenfor det sjikt som opprettholder eller har oppnådd en forbedring av kjøpekraften sett i forhold til 1979.

I tidsrommet 26. april til 13. juni 1980 har det vært ført justerings- og normeringsforhandlinger om de krav som går inn under Hovedtariffavtalens punkt V a for tariffperioden 1978-80. I møte 13. juni fremsatte staten et tilbud som ble godtatt av Statstjenestemannskartellet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Seksjon Stat og Norsk Lærerlag. Statens tilbud innebærer at lærer uten opprykk, lærer med opprykk, adjunkt og adjunkt med opprykk har fått høyere lønnstrinn på 1, 2 og 6 årstrinnet. Lærer uten opprykk har dessuten fått høyere lønnstrinn på begynnertrinnet. Lektor har fått høyere lønnstrinn på 0 og 2- årstrinnet. Staten anfører at dette utgjør ca 1,1 pst. av lønnsbudsjettet for undervisningsstillingene.

Rikslønnsnemndas flertall vil bemerke at Norsk Lærerlag's medlemmer sammenliknet med tjenestemannsorganisasjonenes medlemmer har kommet gunstig ut av forhandlingene ved det sentrale justeringsoppgjøret. Disse forholdene må tillegges vekt ved vurderingen av det spesielle behov som Norsk Lærerlag mener er til stede for en lønsmessig oppvurdering av lærergruppen og av kravet om at det ved dette oppgjør skal avsettes 50 millioner kroner for løsning av særskilte, prioriterte lønnskrav i skoleverket.

Rikslønnsnemndas flertall skal videre bemerke:

Inntektsoppgjøret våren 1980 er meget omfattende. De fleste grupper i samfunnet berøres av det. Myndighetenes opplegg har tatt sikte på at de enkelte grupper skal få en mest mulig ensartet behandling.

I den private sektor har LO og NAF etter mekling kommet fram til et anbefalt forslag som er vedtatt ved uravstemning.

Som ledd i arbeidet med å komme fram til et resultat i meklingen fremmet Regjeringen forslag om en rekke offentlige tiltak i forbindelse med oppgjøret.

Forslagene omfattet reduksjon i inntektsskatten i 1980, økt adgang til fradrag for fagforeningskontingent i inntekten før beskatning og økt barnetrygd fra 1. mai 1980. Til sammen utgjør den økonomiske ramme for tiltakene 1 400 millioner kroner i 1980.

Regjeringens forslag som var betinget av at de anbefalte forslag i tariffoppgjøret ble vedtatt, har fått Stortingets tilslutning.

LO/NAF-oppgjøret, sammen med det såkalte lønnsoverhenget fra 1979 og lønnsglidningen i 1980, forutsettes å gi en lønnsvekst på 8 pst. i gjennomsnitt fra 1979 til 1980.

Oppgjøret er i hovedsak basert på et generelt tillegg på kr. 1,79 pr. time og at det etableres en lavlønnsordning med lavlønns tillegg fra 1. april, kombinert med en garantiordning som trer i kraft fra 1. oktober 1980. Det generelle tillegget tilsvarer ca. 5,2 pst. På årsbasis utgjør det ca. 3,9 pst. eller omlag halvparten av den totale ramme. Lavlønns tillegget gis med varierende satser fra kr 0,50 til maksimalt kr 3,00 pr. time for dem som kommer inn under ordningen.

Stortinget har gitt nødvendig bevilgning til den lønnsregulering for de statsansatte som følger av avtalen mellom staten og Statstjenestemannskartellet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Seksjon Stat.

I kommunesektoren har Norske Kommuners Sentralforbund og hovedtyngden av organisasjonene blitt enige om et forslag til avtale som seinere er vedtatt av medlemmene.

Det forhandlingsresultat som ^{en}kom fram til mellom staten og tre av organisasjonene bygger på rammen for LO/NAF-oppgjøret. Dessuten er det tatt hensyn til at de statsansatte har hatt en svakere lønnsutvikling i perioden 1978-80 enn arbeidstakerne i den private sektor. Etter dette er den økonomiske ramme for statsoppgjøret satt til 9,06 pst. på årsbasis som utgjør 13,6 pst. pr. 1. mai 1980.

Dette fordeler seg slik:

	Årsbasis	Pr. 1. mai 1980
Generelt tillegg	7,53 %	11,3 %
Lavlønn + kronetillegg	1,00 %	1,5 %
Justeringer og normeringer	<u>0,53 %</u>	<u>0,8 %</u>
	<u>9,06 %</u>	<u>13,6 %</u>

Norsk Lærerlag fremholder for Rikslønnsnemnda at den økonomiske rammen må heves til 14,9 pst. (9,95 pst. på årsbasis) for at den offentlige sektor skal få en lønnsutvikling som tilsvarende den som har funnet sted i den private sektor.

En heving av rammen med 1,3 pst. enheter pr. 1. mai 1980 vil anslagsvis bety en merutgift på ca. 215 millioner kroner. Staten påpeker dessuten at, hvis de øvrige organisasjonene skulle innrømmes et beløp tilsvarende de 50 millioner Norsk Lærerlag krever, ville det samlede beløp bli ca. 260 millioner kroner.

Nemndas flertall tar for sin del til etterretning ønsket om at det skal være et så godt samsvar som råd er mellom de økonomiske rammer som legges til grunn for oppgjøret i den private og i den offentlige sektor. Nemndas flertall finner at det ikke kan reises tilstrekkelig tungtveiende argumenter for å nytte en annen økonomisk ramme i statsoppgjøret enn den som representerer et tillegg til de statsansatte på 13,6 pst. pr. 1. mai 1980 (9,06 pst. på årsbasis).

Rikslønnsnemndas flertall viser i denne forbindelse også til flertallets merknader i Rikslønnsnemndas kjennelse av 24. juni 1980 i tvisten mellom Akademikernes Fellesorganisasjon og staten. Som i den foreliggende sak var det i nevnte tvist fra arbeidstakersiden fremsatt krav om en utvidelse av den økonomiske rammen

for hele statsoppgjøret. Rikslønnsnemnda fant ikke å kunne ta Akademikernes Fellesorganisasjons krav til følge.

Oppgjøret i statssektoren må etter flertallets mening sees i sammenheng.

Alle disse forhold tatt i betraktning er Rikslønnsnemndas flertall kommet til at Norsk Lærerlags krav om økte generelle tillegg ikke kan tas til følge. Flertallet finner heller ikke å kunne ta til følge kravet om en utvidelse av rammen med 50 millioner kr. som skulle øremerkes til lønnsforbedringer spesielt for lærergruppen.

Arbeidstakernes faste representant, Uglem, og statens representant, Mugaas, med tilslutning av Ødegård slutter seg i det alt vesentlige til flertallets merknader.

Rikslønnsnemndas medlem Kari Lie, vil uttale:

Norsk Lærerlag har i den skriftlige og muntlige redegjørelse overfor Rikslønnsnemnda begrunnet påstanden som har to hovedpunkter.

Det første punktet gjelder økning av det generelle tillegget på lønnstabell A fra 11,3 pst. til 12,6 pst. Dette fremkommer som resultat av det som er påvist i prosesskriftet, at den økonomiske rammen for lønnsoppgjøret på den statlige sektor må heves fra 9,06 pst. til 9,95 pst. i året 1980 for at den offentlige sektor og den private sektor skal få tilsvarende lønnsutvikling fra året 1977 til året 1980.

Det må være et riktig lønnspolitisk prinsipp at det blir samsvar mellom lønnsutviklingen i privat og offentlig sektor.

På denne bakgrunn vil jeg vise til Norsk Lærerlags påstand og stemmer for at det generelle tillegg på lønnstabell A heves til 12,6 pst.

Det andre punktet i påstanden gjelder særskilte lønnsmessige tiltak for skoleverket. Norsk Lærerlag mener at lærernes lønnsnivå generelt sett er for lavt, sett i forhold til deres krevende, ansvarsfulle og samfunnsviktige arbeid. Samfunnsutviklingen, nye skolelover og undervisningsplaner har i de senere år endret lærerrollen på mange måter. Arbeidet preges av stadig større ansvar og nye, mangeartede oppgaver. Undersøkelser viser at de fysiske - og spesielt de psykiske - belastninger er svært store. Den stadig viktigere og vanskelige arbeidssituasjon er kommet mer og mer i utakt med de lønnsmessige betingelser som gis til utøverne av læreryrket. En negativ lønnsmessig holdning til

verdien av læreryrket kan få uheldige virkninger for samfunnet. Norsk Lærerlag mener derfor at det er nødvendig med en sterk oppvurdering av lærernes arbeid, og at dette må gi seg utslag i lønsmessige forbedringer.

Det er også grunn til å nevne at lærere har en forholdsvis høy alder når de er ferdige med sin grunnutdanning, idet gjennomsnittsalderen da er 28 år. I forbindelse med utdanningstiden har de fleste påtatt seg betydelig studiegjeld og har hatt flere år uten inntekt. Deres økonomiske situasjon i etableringsfasen ved starten av yrkeskarrieren er derfor svært vanskelig.

Lærerlønnstigningene har et lavt begynnerlønnnivå og en svært lang opptjeningstid til topplønn. Begynnerlønnnivået er blitt en del forbedret ved justerings- og normeringsoppgjøret pr. 1. mai 1980, som nå er sluttført. Den lange opptjeningstiden til topplønn er imidlertid uendret. Denne opptjeningstiden er 16 år (for adjunkt med opprykk 18 år), mens utviklingen for svært mange andre lønnsstiger innen den offentlige sektor har gått i retning av å få en opptjeningstid til topplønn på 8 år. Det må være rimelig at man ved årets oppgjør når et stykke på vei i retning av å få en kortere opptjeningstid til topplønn også for lærerstigningene.

Jeg har merket meg som positivt at det i prosessskriftet fra Forbruker- og administrasjonsdepartementet er gitt uttrykk for at staten i forbindelse med årets tariff tillegg og justeringer "har tatt sikte på en klar lønsmessig oppvurdering av undervisningsarbeidet". Denne oppvurdering bør forsterkes ytterligere.

På denne bakgrunn vil jeg vise til Norsk Lærerlags påstand og stemmer for at det avsettes 50 millioner kroner til særskilte, prioriterte lønnskrav i skoleverket.

Ikraftttredelse:

Rikslønnsnemnda viser til at det er enighet mellom partene om at hovedtariffavtalen mellom staten og Norsk Lærerlag skal gjøres gjeldende fra 1. mai 1980. Rikslønnsnemnda tar dette til etterretning.

S l u t n i n g

De hovedtariffavtaler som er inngått mellom staten på den ene side og Statstjenestemannskartellet og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Seksjon Stat, på den annen side for perioden 1. mai 1980 til 30. april 1982, og som ved Rikslønnsnemndas kjennelse av 24. juni 1980 er gjort gjeldende som hovedtariffavtale mellom staten og Akademikernes Fellesorganisasjon for tidsrommet 30. mai 1980 til 30. april 1982, gjøres gjeldende som hovedtariffavtale også mellom staten og Norsk Lærerlag.

Avtalen gjøres gjeldende fra 1. mai 1980 til 30. april 1982.

Ragnar Christiansen

Alf Hernes

Finn Alexander

Gerd Ødegård

Albert Uglem

Nils R. Mugaas

Kari Lie